

**Posudek bakalářské/magisterské diplomové práce**  
**Posudek - Závěrečná práce - CŽV**

**Student: Kateřina VÁCHOVÁ**

**Obor: ČJ - ZSV**

**Název práce v českém jazyce: Situační hra Františka Ferdinanda Šamberka**

**Název práce v anglickém jazyce: Comedy of František Ferdinand Šamberk**

**Vedoucí práce: PhDr. Jiří Smrčka, Ph.D.**

**Oponent práce: prof. PhDr. Dagmar Mocná, CSc.**

Bakalářská práce Kateřiny Váchové se věnuje dramatické tvorbě Františka Ferdinanda Šamberka. Jak práce ukazuje, Šamberkova tvorba je badatelsky podnětná, ať už z hlediska genologického (jako součást žánru situační komedie), nebo z hlediska literárněhistorického (jako vlivná součást české kultury v období konstituování měšťanského divadla). Nabízejí se proto různé možnosti pro výzkum Šamberkovy tvorby, s nimiž pak souvisejí různé perspektivy jejího vnímání a nastavování kritérií pro hodnocení. Kateřina Váchová si ve své bakalářské práci dala za cíl prozkoumat, zda se dají pojmenovat prvky, které Šamberkovým veselohrám zajistily pozitivní recepci (především ve smyslu příznivého diváckého ohlasu) a jejichž absence naopak vedla k diváckému neúspěchu. Položenou výzkumnou otázku lze zjednodušeně parafrázovat: „Proč některé Šamberkovy veselohry u publika uspěly a jiné propadly?“ Autorka bakalářské práce k jejímu zodpovězení zvolila metodu komparace šesti vybraných veseloher, z nichž tři považovala za divácky úspěšné a tři za neúspěšné. Kategorizace textů podle mého názoru odpovídá svému účelu a vybrané veselohry lze považovat za dostatečně reprezentativní vzorek Šamberkovy tvorby.

Za kladnou stránku bakalářské práce považují autorčinu snahu o systematickosti, detailní interpretaci jednotlivých textů a práci s dobovými divadelními referáty a kritikami. Bakalářská práce Kateřiny Váchové se však vyznačuje závažnými problémy, které lze shrnout do následujících okruhů:

Práce se dominantně opírá o monografii Otakara Roubínka František Ferdinand Šamberk. Tato monografie je prozatím jedinou komplexní studií o životě a díle Šamberka, proto je tendence vycházet z Roubínkova textu jako základního sekundárního zdroje (autorka nesprávně píše o „primárním zdroji“) pochopitelná. Úskalí však spočívá ve skutečnosti, že Roubínkova monografie je částečně textem popularizačním, kdy Roubínek se sice velmi podrobně věnuje Šamberkově osobnosti a jeho dílu a zachycuje ho v dobovém kontextu z různých úhlů pohledu, avšak často používá metodu esejistického líčení událostí bez rozlišování podstatných a nepodstatných skutečností.

Tento přístup přebírá ve své práci i Kateřina Váchová. Projevuje se jak v literárněhistorické části, tak v části analytické. Bakalářská práce tak obsahuje mnoho dílčích tvrzení, které mají zjednodušující charakter a jsou ponechány bez citačních odkazů, a současně obsahuje velké množství informací volně položených vedle sebe často bez vzájemné logické kauzality.

V literárněhistorické části práce bylo vzhledem k výzkumným cílům správné nejprve vymezit zkoumané období a biograficky do něj zasadit Šamberkovu osobnost, avšak příslušné části bakalářské práce (kapitoly 2 až 4) mají spíše podobu (často náhodných) výpisků z obecných dějin a dějin českého divadla, než aby představovaly funkční vymezení kulturně historického rámce Šamberkovy tvorby. Některá konstatování jsou nadto nesprávná (např. v kapitole 3 autorka práce píše, že se v 50. letech 19. století nevydávaly „české knihy, nehrálo se české divadlo“) nebo významově nepřesná (v téže kapitole autorka píše, že „v závěru století bylo dostavěno Národní divadlo“ – lze rok 1881, resp. 1883 považovat za závěr století?).

Pokud jde o interpretační část bakalářské práce, je jednoznačně stěžejním textem kapitola 6.3 Komparace. Zde autorka dospívá k závěrům (spíše hypotetické povahy), z nichž některé lze považovat za relevantní a přesvědčivé (zklamaná očekávání, ustrnutí ve schematismu), některá za diskutabilní (rozdílné pojetí ženských postav v úspěšných a neúspěšných hrách). Jednoznačnějším výsledkům bakalářské práce by jistě prospěla důslednější interpretace vybraných her, a to nikoliv, pokud jde o množství shromážděných informací, ale o jejich výběr a utřídění z hlediska relevantnosti a závažnosti. Při analýze situací by bylo vhodné se zaměřit na ustálená pravidla žánru situační komedie (sledování principu „dodržení schématu“ vs. „inovace schématu“), při interpretaci postav pak vycházet z předpokladu, že nejde o jedinečné charaktery, ale ustálené komediální typy (novomanžel, dotěrný příbuzný, neduchaplný soused, panovačná tchyně atd.).

Dalším významným problémem je formální úroveň práce: nečíslování stran, nejednotný typ písma, chyby ve větné interpunkci, nestandardní a někdy nekonkrétní způsob citování sekundárních zdrojů.

Je pochopitelné, že autorka bakalářské práce musela zpracovat velký rozsah literárněhistorického a textového materiálu a že do zkoumaného období a žánru musela nejprve „důvěrně“ proniknout a pro vlastní potřebu „si ho utřídít“. To se v průběhu vzniku bakalářské práce projevovalo tím, že autorka vlastní rozsáhlejší koncept textu při závěrečné redakci výrazně zkracovala a zpřesňovala významy. Přesto by kvalitě práce prospěla pečlivější a podrobnější redakce, která by text zbavila popisovaných nedostatků a posílila jeho odbornou i jazykovou a formální úroveň.

Kateřina Váchová prokázala v bakalářské práci, že disponuje dostatečnými schopnostmi k tomu, aby napsala kvalitní odborný text na úrovni vysokoškolské kvalifikační práce. Je proto škoda, že její finální výkon zůstal v půli cesty: dokázala sice prostudovat a nashromáždit velké množství literárněhistorického a textového materiálu, ve výsledku však text bakalářské práce působí dojmem zčásti převzatých zjednodušených tvrzení a frází a z části jako soubor nesourodých informací s diskutabilně interpretovanými závěry.

Práci doporučuji k obhajobě za podmínky, že autorka při obhajobě prokáže metodologickou a interpretační ujasněnost svého odborného postupu a argumentačně doloží závěry, ke kterým ve své práci dospěla.

**V Praze dne .....**

.....

**Podpis**